

D
E
T
F
I
N
N
A
U
R
P
E
K
I
M
P
E
T
E
R
S
E
N

Finn Naur Petersen
Det japanske kim

Floraen i et grafisk
billedkunstnerisk perspektiv

ET KUV-PROJEKT

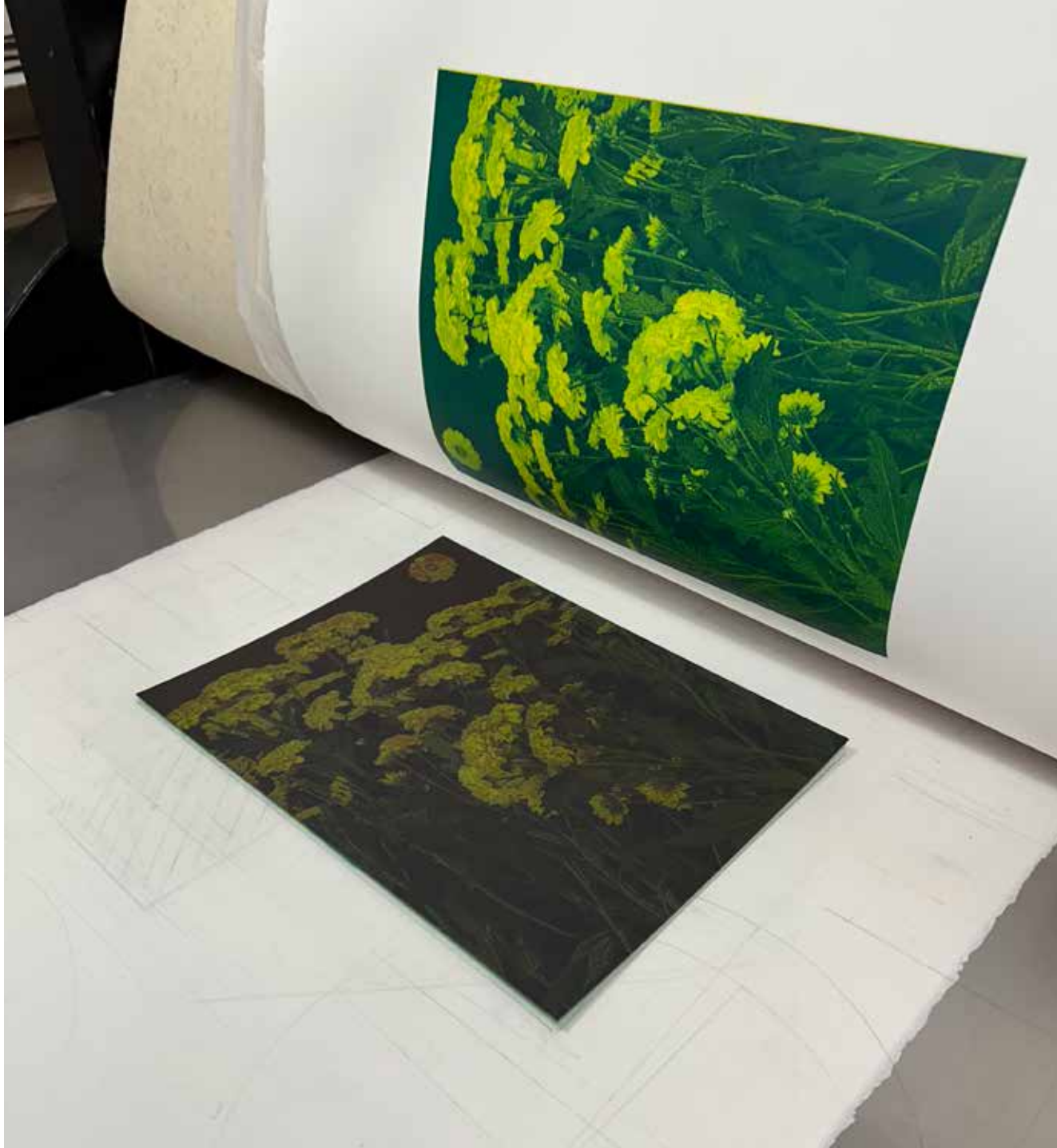
FORORD

Med et særligt passioneret blik på begrebet vækst har der i min billedkunstneriske forskning været en konstant udveksling og strøm af metoder der inddrager floraens mangfoldigheder og også naturligt rækker ud til det udforskede og opfattelsen af begrebet vækst i andre kulturer. Har i mit kunstneriske virke altid haft blikket vendt mod orienten og særlig Japans grafiske kunst og har i denne aktuelle undersøgelse med floraren som udgangspunkt forsøgt yderligere at inddrage ny viden, poesi og perspektiv til alle de lag af betydninger og kulturelle forskelle der åbner sig op og danner nye betydningsgivende udfordringer i arbejdet med den grafiske kunst.

Det har fra en start i dette projekt været et mål og ønske, at en ren billedkunstnerisk undersøgende gestus og poesi skal bære den forsknings relateret del og være det fornyende kim som med energi og ny viden vil bidrage til introduktionen af nye metoder i undervisningen på Kunstakademiets Grafiske Laboratorium, hvor der i forbindelse med projektet er etableret en hel ny afdeling med fokus på forskning i orientens trykkemetoder.

I denne publikation er der især lagt vægt på den visuelle præsentation og personlige tolkning af floraen i en billedkunstnerisk gengivelse der illustrerer og bidrager processen ved brugen af de tre trykkeprincipper: højtryk, dybtryk og plantryk.

Professor/grundlægger af SLA Stig Lennart Anderson, Lektor Gunhild Ravn Borggreen og Arkitekt PhD Jens Hvass der alle har et passioneret og nøje kendskab til den japanske kultur har bidraget med tekster og erfaringer der især kredser om årstidens organiske ritualer, Haiku og floraens indflydelse og påvirkning på dagligdagens poesi og levemåde i Japan.

Fresia Childish Immature
(detalje) 2024, træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

I de mest radikale zen-haver er selv blomsterne forvist, og vegetationen begrænser sig til lidt mos mellem stenene i de revne grusflader. Men umiddelbart over havemuren er der blomstrende træer, og i langt de fleste japanske haver har blomsten og blomstringen en både central og selvfølgelig plads. Ikke som en botanisk have, hvor man samler gæster fra alverdens fjerneste afkroge, men som nærmest arketyperiske budbringere af de skiftende årstider, som en naturens liturgiske årskalender.

Foråret kickstartes med blommeblomstringen, narcisserne og ikke mindst *sakura*-træernes blomstring. I et land med kronisk pladsmangel har man endda fundet plads til overalt at plante disse kirsebærtræer, hvis eneste frugt er nogle få dages blomstring: i de snævre gaderum, omkring templerne, langs floderne, ja selv op ad bjergsiderne for at bidrage til denne kolossale fejring af foråret. Selv den travleste japaner forlader da for en stund arbejdet for at samles med kolleger og venner under *sakura*-træerne. Man må være der i tide, for blomstringen er kort. Blot få dage efter udspringet bliver kronbladene graciøst hvirvlet videre med vinden, og der ligger *sakura*-sne overalt. Måske det er en skrøne, men da jeg i 80'erne første gang kom til Japan, blev jeg ofte med en vis ærefrygt fortalt, at der hvert år var mennesker, der døde af betagelse over denne på alle leder overvældende *sakura*-blomstring.

Frem mod midsommer følger den mest blomsterrige periode med blåregn, iris, azalea, pæon og hortensia, og i kulturkalenderen er der en lang række templer, som tilbagevendende afholder særarrangementer for at beundre og fejre disse blomstringer.

I de varmeste sommermåneder ser man store lotusblomster folde sig ud over mudrede damme. Fra gangbroer kan man på nærmeste hold opleve morgenduggen og regnen samle sig som lysende perler i bladenes midte og det svirrende liv af guldsmede blandt de store blomsterstande. Lotusblomsten er fra gammel

tid et centralt symbol i både hinduismen og buddhismen, og den 16-bladede lotus symboliserer i mandalaen det udfoldede univers.

I sensommeren er det først og fremmest krysantemum, der er genstand for beundringen, fra kompakte store blomsterkroner til de fjerlette *geisha*-krysantemum med deres graciøst langtrukne kronblade. Og overalt kan man se dem udstillet ved *Shinto*-helligdommene.

Risen og de allestedsnærværende rismarker har en central plads i årskalenderen, fra udsåningen af udplantningsplanterne – som skal være klar til, at forsommerregnen i løbet af juni fylder rismarkerne dertil, at de en overgang på magisk vis spejler landskaberne – til sensommerens gyldent duvende modne rismarker. Her har man mange steder på voldene omkring rismarkerne plantet *higanbana*, (direkte oversat: efterårsjævndøgns-blomst), en liljeblostm med trådformede røde kronblade, som i sensommeren indrammer de gulmodne rismarker.

Det sene efterår afrundes af *momiji*, de små japanske ahorntræer, hvis spæde blade opnår helt overnaturligt intense efterårsfarver. Her viser naturen sig fra sin allermest flamboyante side, og det var nok nærmere her, hvis jeg skulle dø af betagelse.

Mens sneen stadig falder, springer kameliaerne ud og varsler overgangen til en ny cyklus.

—

Hans-Jørgen Nielsen udgav i 1963 en række gendigtninger af japanske *haiku*-digte. Et af dem, af Yosa Buson (1716-83), indfanger på forunderlig vis en glimtvis seen ind i menneskets indimellem brutale rolle i naturen:

*Krysanthemer
hvidhed*

*Et lille
øjeblik*

*Tøvede
blomstersaksen*

Japanerne siger ofte om sig selv, at de elsker naturen. Men den vilde uberørte natur kan være skræmmende. Det er snarere den kultiverede, kontrollerede natur, de elsker og beundrer – og et natursyn, som ikke på samme måde som vores står i diametral modsætning til kulturen. Mennesket er i Østen på en anden måde del af og deltager i naturen. Den natur og naturlighed, man efterstræber i haverne – det at noget *virker* naturligt – er ikke fraværet af menneskelig tilstedeværelse, snarere en bestræbelse på opnåelsen af en ideel, kondenseret natur. Der er derfor ingen kvababelser over den ekstreme tilretning og båndlæggelse, som muliggør skabelsen af 500 år gamle *bonsai*-træer i miniaturestørrelse.

I Japan spiser man stadig i stor udstrækning årstidsbestemt og møder året rundt referencer til naturkalenderen. Selv hvis man ikke kom ud at se blommeblomstringen eller efterårsfarverne lige det år, er man derfor konstant mindet derom gennem måltidet og de mange små sødbidder.

Den japanske liturgiske naturkalender er gradvist skredet i forhold til den almindelige kalender, og grundet den globale opvarmning falder *sakura* i dag flere uger tidligere end for blot et halvt århundrede siden, mens efterårets *momiji* tilsvarende optræder et par uger senere. Men det er en helt anden historie, om det i tide vil lykkes for menneskeheden at slutte fred med sit naturgrundlag.

Chrysanthemum Imperial

(detalje) 2024, fotografavre

KOKEDERA - MOS TEMPEL
JIZOIN TEMPEL
BAMBOO PATH
SAGANO 15/9

4 meget intense og varieret
steder på en dag. Mos haven
først og fremmest for in utru-
lig konsekvente, nærmest ek-
strem udlagning hvor over 100
forskellige mos typer danner den
mest vidunderlige bund i en
meget smuk vandretur igennem
snøde stier og små søer. Selv
lyden er anderledes her, alt
reflekteres og opleves som
værende i et lyttet rum.

Hvis man kender til de velplejede traditionelle haver ved templer og i parker i Japan, er det en forbløffende overraskelse at komme på landet i sommermånederne og opleve, hvordan de grønne planter i grøfter og vejkanter bare vokser vildt og sprudlende. Det er så frodigt, at man bliver helt ekstatiske.

Især er snerlen vidunderlig. Asagao, "morgenansigt", kommer i mange forskellige farver, men dem i grøftekanterne er som regel lilla. Deres stængler snor sig op ad om hvad som helst: Over hegnspæle, telefonmaster og pigtråd, over stok og sten, over andre planter. Man fornemmer plantens iver efter at få så meget sol som muligt inden blomsterne lukker sig for aftenen, men også mens sommeren står på med varme, vand og fugt.

Asagao er en litterær plante. I den episke roman *Fortællingen om Prins Genji* (*Genji monogatari*) skrevet af hofdamen Murasaki Shikibu omkring år 1000 er

hovedpersonen prins Genji på vej hjem en diset morgen efter et besøg hos en elskerinde. Han ser en asagao, skønt det er ved at være efterår. Han plukker blomsten og sender den afsted til en anden kvinde, som han længe har været forelsket i, sammen med et digt han skriver. I digtet henviser han til det "morgenansigt" han engang kendte, og spørger, om årene, der er gået, har fået blomsten til at visne. Kvinden var engang forelsket i Genji, men hun afviser ham nu, fordi hun ikke vil såres af de mange affærer, han har med andre. Denne kvinde hedder Asagao.

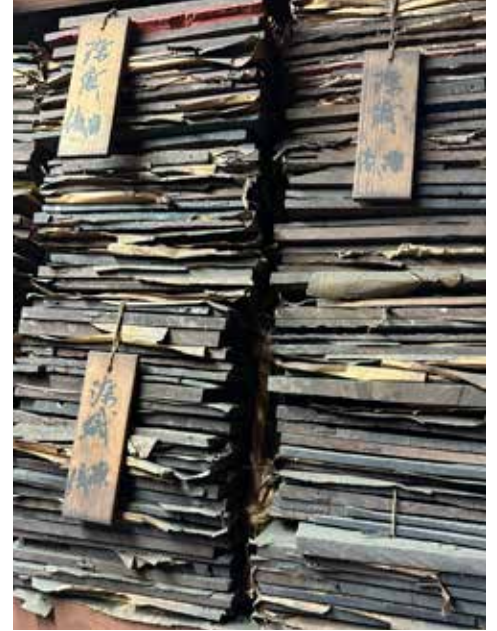
Mange steder i Japan bliver asagao tæmmet og dens egenskaber brugt til nyttige formål for mennesker: For at beskytte mod solens stråler og spare på aircondition indendørs bruger mange at plante

asagao i aflange potter foran store sydvendte vinduespartier og trække snore fra potten til taget i lige rækker. Så vil snerlen vokse op ad snorene, og med sine blade og blomster fungere som et transparent bladdække, som skygger og køler, og som er smukt at se på både udefra og indefra.

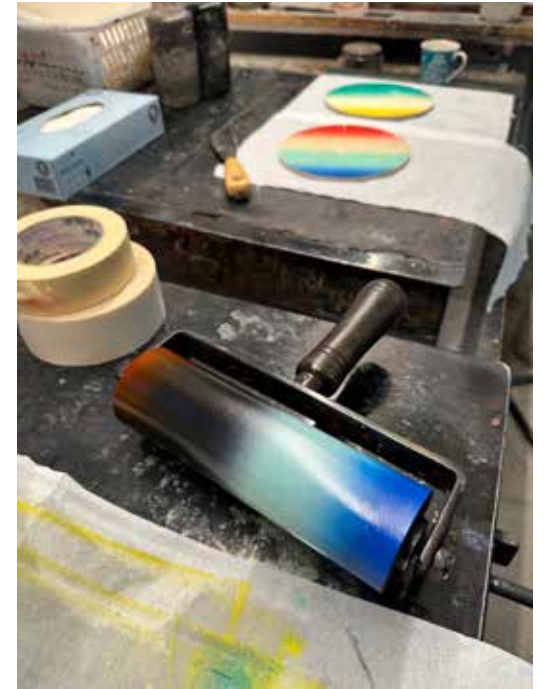
At skrue ned for energiforbruget og anvende naturens egne vækster som skygge blev for alvor aktuelt tilbage i 2011, da atomkraftværket Fukushima blev ødelagt i forbindelse med jordskælvs- og tsunamikatastrofen. På grund af strålingsfare blev et stort geografisk område rundt om atomkraftværket evakueret og afspærret, og det vil være hundredevis af år, før mennesker igen kan bo på det sted.

Men de grønne planter kender tilsyneladende ikke til radioaktiv stråling. De skyder hvert forår op alle vegne og vokser med deres sædvanlige iver, som for at vise ødelæggelsen trods. Også her vokser asagao, snor sig op ad hegnspæle, telefonmaster og pigtråd, over ubeboede huse og efterladte biler. Som for at give liv og farve tilbage til området på sin egen poetiske facon. Som for at vise at naturen vil overleve, uanset hvor uansvarligt menneskene opfører sig i en evig jagt efter udbygning af energiforsyning og forøgelse af forbrugsvaner og bekvemmelighed.

Asagao er ligeglad med det selvoptagede menneske, og hviler i sig selv og sin cyklus af vækst og vissenhed.

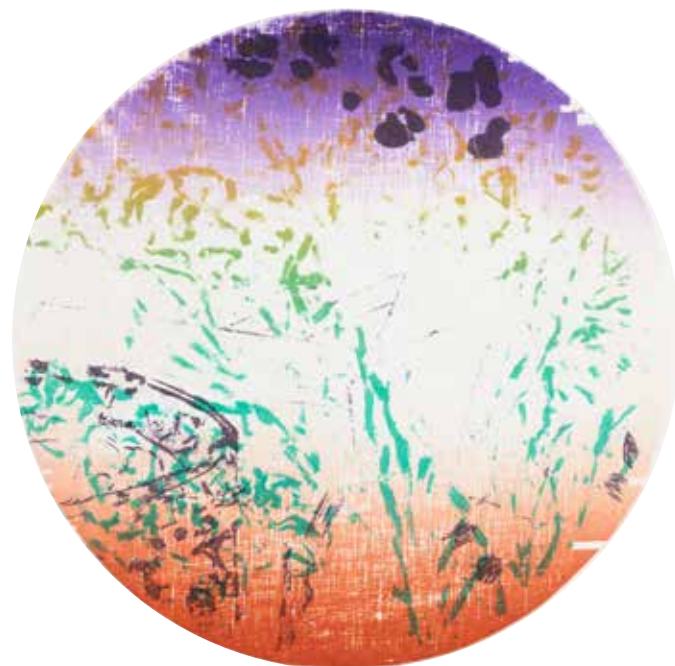
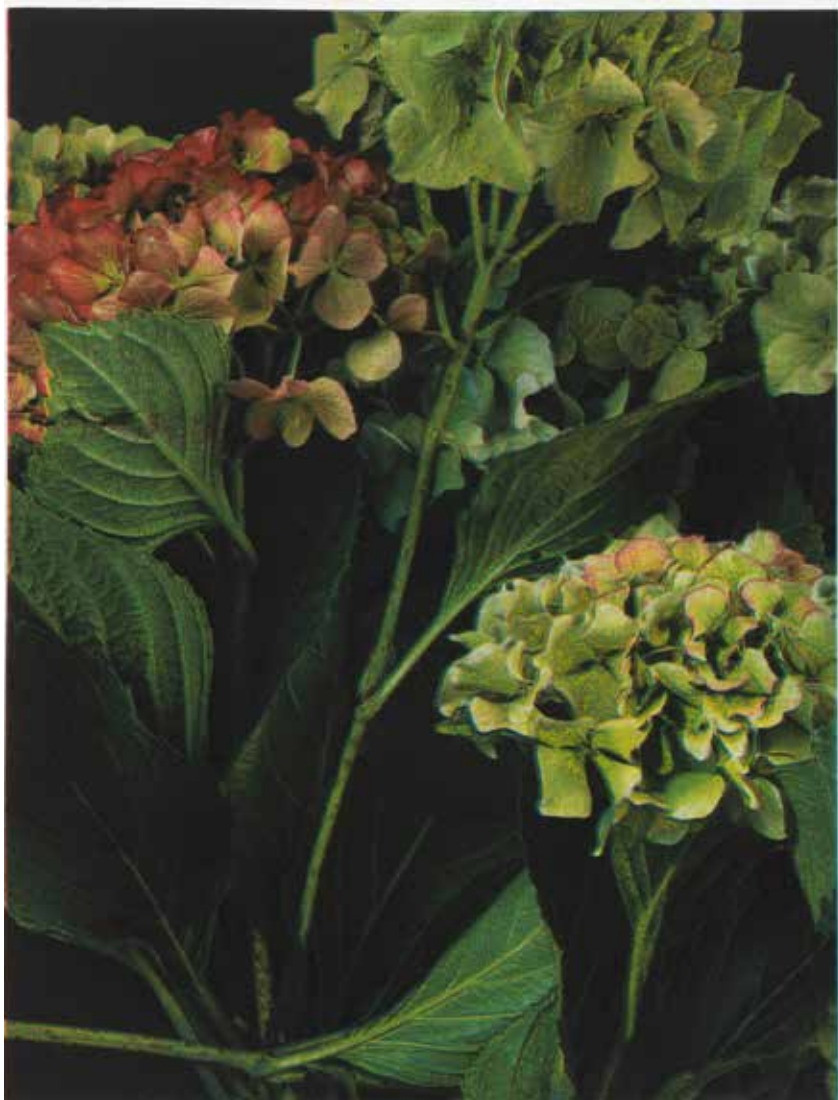

Lily Beauty Virginity

2024, fotogravure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

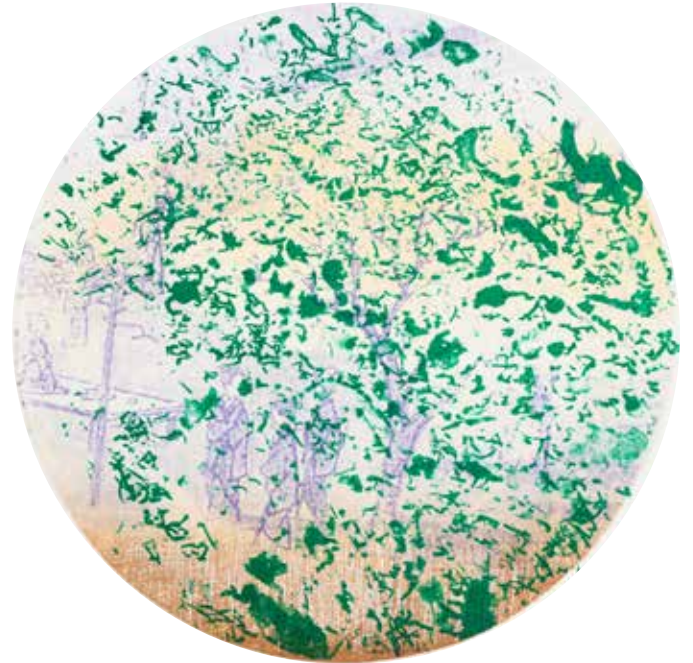
Hydrangea Pride

2024, fotografvure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

Tulip Fame Charity Trust

2024, fotogravure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

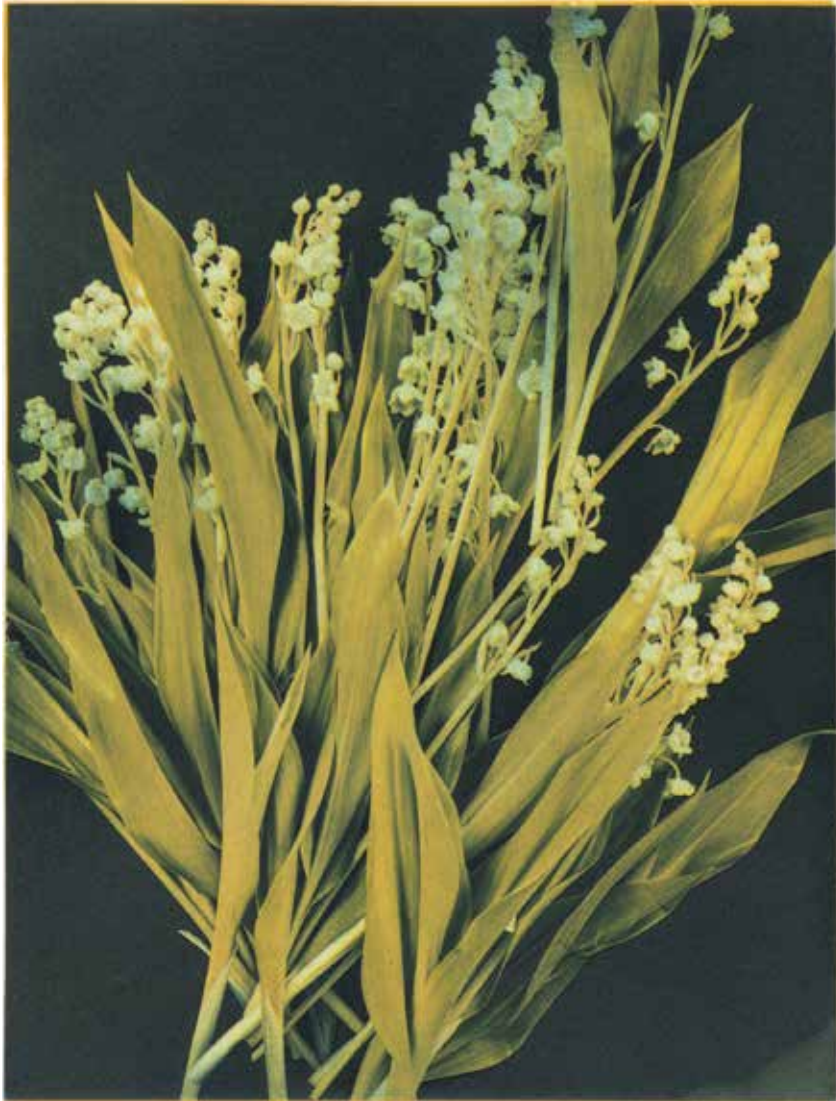
Marguerite Innocense Purity Youth
2024, fotogravure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

Rose Jealousy

2024, fotogravure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

Lily of the Valley Sweet

2024, fotogravure, 31,5 x 24 cm / træsnit og litografi, Ø 18,5 cm

*forvandling
ur urokkelig
det samme*

*vejret er
over stok og sten
som altid*

en fiskestime

*skælsætter
himlens lyde*

*rasler ned
som sne*

Finn Naur Petersen
Det japanske kim

Floraen i et grafisk billedkunstnerisk perspektiv
Et KUV-projekt

© Finn Naur Petersen, 2024
Tekster: Finn Naur Petersen, Jens Hvass,
Gunhild Ravn Borggreen og Stig Lennart Anderson
Værkfotos: Bjørn Pierri Enevoldsen
Layout: Rasmus Eckardt
Tryk: Tarm Bogtryk a/s

ISBN: 978-87-983266-4-9

Printed in Denmark 2024

Floraen i et grafisk billedkunstnerisk perspektiv, Det japanske kim vises på Kastrupgårdsamlingen i perioden 25. juni - 28. september 2025.

Tak til :

Rasmus Eckardt, Karen Harsbo, Stig L. Anderson, Jens Hvass, Gunhild Ravn Borggreen, Bjørn Pierri Enevoldsen, Lars Grenaa, Stig Stasig, Mette Holm, Jesper Palm Sørensen, Richard Steiner, Emil Wolsk, Taro Yamamoto, Gerda Monies, Nikolai Monies, Dorte Dahlin, Katrine Lyck, Carsten Juhl, Mikala Naur, Tilde, Ichiban Travels, Holly Flower Studie, Midori Tomita, Magnus Lyng, Berit Storm Frøding, Rouky Aknin, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Kastrupgårdsamlingen, samt Kulturministeriets KUV-pulje for støtte til dette forskningsprojekt.

Kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) er det, der i international sammenhæng kaldes "artistic research". I KUV gøres kunstneres undersøgelser i og gennem den kunstneriske praksis tilgængelige for andre gennem dokumentation og kritisk refleksion.

9788798326649